

Bezpieczne pozyskiwanie drewna na potrzeby gospodarstwa rolnego

W strukturze grup wypadkowych od lat pochwycenia i uderzenia przez ruchome części maszyn i urządzeń zajmują miejsce w czołówce nieszczęśliwych zdarzeń w rolnictwie - w roku 2024 stanowiły one około 10% wszystkich wypadków zakończonych przyznaniem jednorazowego odszkodowania.

Wśród maszyn i urządzeń nieodłącznie związanych z pracą rolniczą znajdują się również te, które wykorzystujemy głównie w celu pozyskania drewna. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim pilarki łańcuchowe, pilarki tarczowe, łuparki a także tradycyjne siekiery. Drewno w gospodarstwach rolnych pozyskuje się głównie do ogrzewania budynków gospodarczych, przygotowania karmy dla zwierząt, a także do budowy płotów, zagród, więźby dachowej wiat czy budynków gospodarczych.

Dlaczego pomimo coraz bezpieczniejszych maszyn i urządzeń zdarzenia z ich udziałem stanowią nadal niemalże procent wszystkich wypadków przy pracy rolniczej?

Przed wszystkim niewłaściwy sposób ścinki i obalania drzew, nieumiejętny sposób rozłupywania drewna, używanie niesprawnych czy niewłaściwie konserwowanych urządzeń i narzędzi, a także brak podstawowej wiedzy o zasadach pracy narzędziami do pozyskiwania drewna powoduje występowanie tego typu zdarzeń. W niektórych przypadkach, powodem wypadków są skrajnie nieodpowiedzialne zachowania, jak np. demontaż fabrycznych systemów bezpieczeństwa w pilarkach łańcuchowych i tarczowych, lub też wykonywanie naprawy bądź regulacji sprzętu przy włączonym napędzie. Podobnie jak w przypadku pozostałych grup zdarzeń, do powstawania wypadków w tej grupie przyczynia się również brak odpowiedniej odzieży ochronnej, obuwia oraz zabezpieczeń głowy, słuchu i wzroku podczas prac związanych z pozyskiwaniem drewna.

Jak zmniejszyć ryzyko poważnych urazów podczas prac związanych z pozyskiwaniem drewna?

Pilarka łańcuchowa: przed przystąpieniem do pracy pilarką, należy zapoznać się z instrukcją obsługi, a także sprawdzić działanie hamulca bezpieczeństwa, stopień napięcia i ostrość łańcucha, ograniczniki ogniw łańcucha oraz obecność chwytaka łańcucha. Ważna jest także regularna kontrola stanu oleju, który odpowiada za właściwe smarowanie prowadnicy pilarki. Pamiętajmy, odpalamy pilarkę zawsze „z ziemi” unieruchamiając jej korpus kończyną dolną lub ewentualnie w pozycji stojącej poprzez ściśnięcie jej udami. Podczas pracy pilarki nigdy nie unosimy jej powyżej linii barków! Podczas ścinki drzew stojących, korzystaj z pomocy drugiej osoby, z którą przed przystąpieniem do pracy ustal zasady porozumiewania się. Określ kierunek obalania drzewa, a także wyznacz i oczyść z przeszkód ścieżkę bezpiecznego oddalania się od drzewa po zakończeniu ścinki. Podczas okrzesywania należy zawsze manewrować pilarką tak, by zawsze była ona ustawiona równolegle do pnia ściętego drzewa. Nie wolno obcinać gałęzi, których nie widać w całości, stawać na ściętym drzewie podczas okrzesywania ani opierać się o nie nogą. W czasie odciągania odciętych gałęzi jak i podczas

przemieszczania się z włączoną pilarką należy zawsze włączyć hamulec bezpieczeństwa pilarki. Podczas pracy pilarką polegającej na przerzynce na kłocki kłód drewna stosuj specjalne kozły, które zmniejszą uciążliwość pracy i zapobiegą szybkiemu stępieniu się łańcucha pilarki.

Pilarka tarczowa: powinna być ustawiona na równej i stabilnej powierzchni, zabezpieczona przed przesuwaniem i wyposażona we wszelkie osłony zabezpieczające. Pasy transmisyjne pilarki powinny być odpowiednio napięte. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź zamocowanie tarczy pilarki by uniknąć tzw. bicia. Na stanowisku pracy należy zachować porządek by nie doszło do potknięcia się o kawałki drewna. Podczas pracy z pilarkami stosuj bezwzględnie dobrze przylegającą do ciała odzież ochronną (w przypadku pilarki łańcuchowej także spodnie antyprzecięciowe ze specjalnym włóknem), rękawice robocze, obuwie robocze ze wzmocnionym noskiem, ochronniki słuchu, okulary ochronne i kask.

Siekiera: Przed przystąpieniem do pracy siekierą, sprawdź poziom naostrzenia ostrza siekiery a także jego osadzenie. Przygotuj pień służący do rąbania, który będzie odpowiedniej wysokości i stabilnie spoczywający na równym podłożu. Pod żadnym pozorem podczas rąbania drewna nie przytrzymuj jedną ręką rąbanego klocka drewna! Stosuj rękawice i okulary ochronne.

Praca z urządzeniami służącymi do pozyskiwania i przetwarzania drewna niesie ze sobą ogromne ryzyko doznania szczególnie głębokich, niebezpiecznych urazów i stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Dlatego też, do takich prac przystępujemy zawsze wypoczęci, trzeźwi i z zachowaniem wszystkich wskazanych wyżej zasad bezpiecznej pracy.

Marek Sierpiński
Specjalista
Placówka Terenowa KRUS w Trzebnicy